Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2022-01-12

RS 2021-0849

Regionstyrelsen

Rekommendation gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor

Föredragande regionråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, har beslutat att rekommendera alla regioner att godkänna och underteckna en överenskommelse om mobilitetsstöd till folkhögskolor. Överenskommelsen reglerar storleken på mobilitetsstödet och vad som är berättigat till stöd.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Överenskommelse om mobilitetsstöd till folkhögskolor godkänns.

2. Regiondirektören ges i uppdrag att underteckna SKR:s överenskommelse om mobilitetsstöd för folkhögskolor med förbehåll om omförhandling enligt anförandetexten.

3. Paragrafen justeras omedelbart.

Regionrådsberedningens motivering

Regionsrådsberedningen instämmer med regiondirektörens tjänsteutlåtande – det är fördelaktigt att uppnå ett enhetligt system för finansieringen av mobilitetsstödet till folkhögskolorna.

Genom att ingå avtalet bidrar Region Stockholm till att skapa ekonomisk stabilitet för folkhögskolor i Stockholms län såväl som i hela Sverige. Detta är mycket välkommet och kommer att innebära ytterligare förbättringar i kvalitet på de utbildningar som erbjuds Stockholms länsinvånare av folkhögskolor i hela landet.

I kulturnämndens yttrande påpekas att överenskommelsen ska utvärderas och vid behov omförhandlas. Region Stockholm har ett ansvar att använda våra ekonomiska resurser effektivt och bör därför ha möjlighet att göra en omprövning av överenskommelsen efter en period. Därför bör en utvärdering av avtalets konsekvenser göras, i enlighet med kulturnämndens utlåtande, och om det är påkallat ska avtalet vara öppet för omförhandling

senast om fyra år. I SKR:s förslag till överenskommelse fastställs att det vid kraftig ökning av antalet deltagarveckor ska finnas möjlighet att revidera överenskommelsen, vilket är välkomnat av Regionrådsberedningen.

Det är regionrådsberedningens uppfattning att centrala medel ska tillskjutas kulturnämnden. För att täcka upp kostnadsökningen av att ingå i överenskommelsen under det första året, detta så att nämnden kan genomföra verksamheten enligt de prioriteringar som har gjorts i 2022 års budget.

Beslutsunderlag

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande
2. Meddelande från SKRs styrelse - Rekommendation gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor den 19 oktober 2021
3. Kulturnämndens yttrande den 15 december 2021

Irene Svenonius Anna Starbrink

Regionledningskontoret
Olov Larsson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-12-22

RS 2021-0849

Regionstyrelsen

Rekommendation gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Överenskommelse om mobilitetsstöd till folkhögskolor godkänns.

2. Regiondirektören ges i uppdrag att underteckna överenskommelse om mobilitetsstöd till folkhögskolor.

3. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, har beslutat att rekommendera alla regioner att godkänna och underteckna en överenskommelse om mobilitetsstöd till folkhögskolor. Överenskommelsen reglerar storleken på mobilitetsstödet och vad som är berättigat till stöd.

Kulturnämnden har yttrat sig över ärendet och föreslår Regionstyrelsen att följa SKR:s rekommendation och godkänna överenskommelsen. Regionledningskontoret delar kulturnämndens bedömning och föreslår att överenskommelsen om mobilitetsstöd till folkhögskolor godkänns och att regiondirektören ges i uppdrag att underteckna överenskommelsen.

Bakgrund

Folkhögskolorna som utbildningsform finansieras av staten och delvis av regionerna. För att möjliggöra att medborgare ska kunna läsa på en folkhögskola utanför det egna länet finns en finansieringsmodell mellan regionerna, så kallat mobilitetsstöd. Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, har vid sitt sammanträde den 15 oktober 2021 beslutat att

rekommendera alla regioner att godkänna och underteckna överenskommelsen om mobilitetsstöd till folkhögskolor.

Överenskommelsen är framtagen av SKR tillsammans med en politisk arbetsgrupp med representation från ett flertal regioner. Mobilitetsstödet avser både rörelsedrivna folkhögskolor och regionägda folkhögskolor. Överenskommelsen reglerar storleken på mobilitetsstödet och vad som är berättigat till stöd. Överenskommelsen innehåller även en ny administrativ hantering av stödet som Folkbildningsrådet kommer att administrera. Detta görs för att underlätta regionernas arbete samt komma till rätta med tidigare problem med till exempel elevernas folkbokföringsadress och fakturering. Överenskommelsen ska gälla från och med den 1 augusti 2022.

Överenskommelsen föreslår en successiv infasning till den rekommenderade schablonersättningen under fem år. Den rekommenderade nivån för mobilitetsstöd är 400 kronor per deltagarvecka och föreslås räknas upp årligen med Landstingsprisindex exklusive läkemedel.

Kulturnämnden har yttrat sig över ärendet och föreslår Regionstyrelsen att följa SKR:s rekommendation och underteckna överenskommelsen.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Kulturnämnden ansvarar för hanteringen av mobilitetsstöd i Region Stockholms och regionstyrelsen har genom remiss inhämtat nämndens synpunkter. Kulturnämnden ställer sig positiva till överenskommelsen men betonar behovet av att utvärdera och eventuellt omförhandla avtalet efter förslagsvis fyra års tid.
Med nuvarande volymer av elever beräknas ökningen till cirka åtta miljoner kronor per år från och med 2023 fram till och med 2026. Därefter räknas ersättningen per deltagarvecka upp med Landstingsprisindex exklusive läkemedel.

Regionledningskontoret ser fördelarna med ett enhetligt stöd som tillämpas av samtliga regioner. Regionledningskontoret menar att eventuella kostnadsökningar som följer av överenskommelsen beaktas i budget 2023. Den kostnadsökning som tillkommer redan under 2022 bör finansieras inom ramen för kulturnämndens budget och beskrivas i nämndens rapportering till regionstyrelsen. Regionledningskontoret föreslår att överenskommelsen om mobilitetsstöd till folkhögskolor godkänns och att regiondirektören ges i uppdrag att underteckna överenskommelsen.

Ekonomiska konsekvenser
Ett godkännande och undertecknande av överenskommelsen enligt SKR:s rekommendation innebär ökade kostnader för mobilitetsstödet men även för stödet till de rörelsedrivna folkhögskolor som verkar inom länet. Kostnadsökningen med nuvarande volymer av elever förväntas 2022 uppgå till cirka 0,2 miljoner kronor och finansieras inom ramen för kulturnämndens budget. Den årliga kostnadsökningen från och med 2023 fram till och med 2026 när infasning till rekommenderad ersättningsnivå nåtts beräknas till cirka åtta miljoner kronor per år. Därefter uppräknas stödet årligen med Landstingsprisindex exklusive läkemedel.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Katarina Holmgren
Ekonomidirektör

Beslutsunderlag

1. Meddelande från SKRs styrelse - Rekommendation gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor den 19 oktober 2021
2. Kulturnämndens yttrande den 15 december 2021

Beslutsexpediering

1. Kulturnämnden

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2021-12-22

Sveriges Kommuner och Regioner

MEDDELANDE FRÅN STYRELSEN NR 20/2021

Vårt ärendenr:
21/00003

2021-12-17

Regionstyrelserna

Meddelande från styrelsen - Rekommendation om mobilitetstöd till folkhögskolorna 2022

Ärendenr: 21/01304

Förbundsstyrelsens beslut

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har vid sammanträde den 17 december 2021 beslutat

att rekommendera regionerna att schablonbeloppet för mobilitetsstöd för folkhögskolor uppgår till 400 kronor per deltagarvecka för budgetåret 2022 fram till att den nya överenskommelsen mellan regionerna angående mobilitetsstödet träder i kraft.

Bakgrund

SKR har sedan början av 1970-talet årligen fattat beslut om fastställande av ett schablonbelopp som rekommendation om ersättning för de studerande/deltagare som väljer en utbildning på folkhögskolor i en annan region än den där deltagaren är folkbokförd. Ersättningen går direkt från region till folkhögskolorna och benämns mobilitetsstöd.

SKR:s styrelse har den 15 oktober 2021 fattat beslut om att rekommendera regionerna att underteckna en ny mellanregional överenskommelsen om mobilitetsstöd. I regionerna pågår nu de formella beslutsprocesserna som krävs för att överenskommelsen ska kunna träda i kraft. I avvaktan på detta och att de första utbetalningarna kan göras enligt den nya överenskommelsen, vilket beräknas kunna ske under andra halvåret 2022, föreslås rekommendationen för 2022 ligga kvar på samma nivå som för 2021, dvs. 400 kronor per deltagarvecka.

Tillämpningsanvisningar och villkor för mobilitetsstöd från regioner till folkhögskolor för mobilitetsstöd fr. o. m. 2020 redovisas i **bilaga 1.**

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knape
Ordförande

Sveriges Kommuner och Regioner
Post: 118 82 Stockholm, *Besök:* Hornsgatan 20
Tfn: växel 08-452 70 00, *Fax:* 08-452 70 50
Org nr: 222000-0315, info@skr.se, www.skr.se

Sektionen för lokal och regional utveckling
Maria Jacobsson

Tillämpningsanvisningar och villkor för mobilitetsstöd från regioner till folkhögskolor för mobilitetsstöd fr. o. m. 2020

Syfte

Syftet med detta PM är att tydliggöra villkor och definitioner för mobilitetsstöd (f.d. interkommunal ersättning) samt att underlätta för både folkhögskolor och regioner att administrera mobilitetsstödet.

Vad är mobilitetsstöd?

Mobilitetsstöd är ett stöd till folkhögskolorna från regioner för deltagare som väljer att studera på folkhögskolor utanför den egna regionen. Det är Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) som, årligen, tar fram rekommendationen för nivån på mobilitetsstödet. Observera att det sedan är upp till regioner att besluta om de ska följa rekommendationen.

Regionen ska meddela SKL om man följer rekommendationen eller inte senast den 31 december (inför nästkommande år). Detta för att listan på SKL:s hemsida över vilka regioner som tillämpar SKL:s rekommendationer ska vara aktuell. Samtidigt ska regioner leverera aktuella kontaktuppgifter samt fakturainformation till Folkhögskolornas Serviceorganisation (FSO).

Villkor och definitioner

Folkbildningsrådet har tagit fram definitioner och villkor för att bedriva folkhögskoleverksamhet och de ligger till grund för fördelning av statsbidrag. De senaste, *Statsbidrag till folkhögskolor 2019*, antogs av Folkbildningsrådets styrelse 2018-12-12. Dessa definitioner och villkor gäller generellt även för mobilitetsstödet, men med följande undantag:

- Kurslängd
- Betalningsansvaret är beroende av deltagarens folkbokföringsort

Sveriges Kommuner och Landsting
Post: 118 82 Stockholm, *Besök:* Hornsgatan 20
Tfn: växel 08-452 70 00, *Fax:* 08-452 70 50
Org nr: 222000-0315, info@skl.se, www.skl.se

Kurslängd

Precis som för tidigare interkommunal ersättning utgår mobilitetsstöd till folkhögskolor utanför den egna regionen endast för kurser som är 15 veckor eller längre.

Mobilitetsstöd för deltidsstudier utgår endast för deltidsstudier på minst halvtid. Stödet för deltidsstudier är 50 % av den rekommenderade ersättningen, oavsett om deltidsstudierna är på mer än halvtid, exempelvis även om kursen är på 75 %.

Om en studerande på folkhögskola avbryter en kurs som berättigar till mobilitetsstöd före gränsen på 15 veckor har hemregionen enbart betalningsansvar för kursdeltagarens faktiska kurstid. Precis som för statsbidragen gäller dock att ”som deltagare i allmän kurs eller särskild kurs räknas den som påbörjat kursen och fortfarande deltar den 15:e kursdagen per termin.”, d.v.s. avbryter deltagaren kursen inom de två första veckorna efter kursstart utgår ingen ersättning.

I övrigt gäller samma villkor och definitioner som för statsbidraget.

Betalningsansvaret är beroende av folkbokföringsort

Mobilitetsstöd betalas terminsvis av den region där deltagaren är folkbokförd den dagen kursen startar. Det är därför viktigt att uppgifterna om deltagarnas folkbokföringsort är korrekt. Det är folkhögskolans ansvar att begära in aktuell folkbokföringsort från deltagaren, alternativt stämma av med SPAR (Statens personadressregister) eller motsvarande tjänst, den dagen kursen startar[1]. Om folkbokföringsorten inte har kvalitetsgranskats/kontrollerats av folkhögskolan kan regioner ta ut en administrativ avgift för att genomföra kontrollen.

Regionen har betalningsansvar för hela terminen, även om en deltagare byter folkbokföringsort under terminen. Nästkommande termin ska dock den region där deltagaren är folkbokförd första kursdagen ha betalningsansvar från och med den startade terminen.

En del av deltagarna på folkhögskolornas kurser bor på skolornas internat, men endast ett mindre antal väljer att byta folkbokföringsort under kurstiden. Enligt Folkbokföringslag (1991:481) § 11 gäller att

> *”En elev under 18 år som har sin egentliga hemvist tillsammans med föräldrar eller andra anhöriga anses bosatt där även om han eller hon till följd av skolgången regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på en annan fastighet.*

[1] FSO står för kostnaden av en integration mellan SchoolSoft och SPAR. Skolorna betalar dock egna abonnemang per organisationsnummer.

[---]

Första stycket tillämpas även efter det att barnet fyllt 18 år så länge han eller hon går i grundskola eller gymnasieskola eller genomgår annan jämförlig grundutbildning, dock längst till dess barnet fyller 21 år.”

Anvisningar för prognos och rekvisition av mobilitetsstöd

Prognos

Folkhögskolorna ska skicka två prognoser/år till berörda regioner med uppgifter om beräknat antal deltagarveckor, d.v.s. till de regioner varifrån folkhögskolan har deltagare. Prognoserna skickas i samband med folkhögskolornas ordinarie redovisning till SCB: i april (för våren) och i oktober (för hösten). Prognosrapporterna ska enbart innehålla antal deltagarveckor och skickas till respektive region. Inga listor med namn, adresser och personnummer ska skickas i dessa prognoser.

Prognoserna är viktiga för regioners ekonomiska uppföljning och det är därför viktigt att alla folkhögskolor skickar sina prognoser.

Faktura

Som underlag för mobilitetsstöd räknas de deltagare som lever upp till villkoren (se ovan). Fakturan ska skickas senast den 10 augusti för deltagare på våren och 10 december för deltagare på hösten. Det är extra viktigt att fakturorna i december skickas i tid, så att kostnaderna belastar rätt år.

Till fakturan ska bifogas en deltagarförteckning som ska innehålla följande:

- Namn, personnummer, folkbokföringsadress
- Datum för start och slut av kurs
- Heltid respektive deltid
- Distans
- Totalt antal deltagarveckor per region
- Eventuella avhopp eller senare start

Faktura och prognos skickas till de regioner där deltagarna är folkbokförda.

Återtagande av bidrag

Regioner får besluta att helt eller delvis kräva tillbaka mobilitetsstöd om folkhögskolan har lämnat felaktiga uppgifter.

Revidering

Översyn och eventuell revidering av tillämpningsanvisningarna ska göras årligen, i samband med att rekommendationen för nästkommande år fastställs.

Tidplan för folkhögskolor

April	Skicka prognos om beräknat antal deltagarveckor till respektive region – samtidigt som redovisning till SCB
10 augusti	Skicka faktura till regioner (för våren)
Oktober	Skicka prognos om beräknat antal deltagarveckor till respektive region – samtidigt som redovisning till SCB
10 december	Skicka faktura till regioner (för hösten)

Tidplan för regioner

31 december	Meddela SKL om man följer rekommendationen för kommande år eller inte
31 december	Skicka aktuella kontaktuppgifter och fakturainformation till FSO

Region Stockholm

Kulturnämnden

PROTOKOLL
2021-12-15

§ 114

2021/1207 Remissvar – Rekommendation gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor

Ärendebeskrivning

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har vid sitt sammanträde den 15 oktober 2021 beslutat att rekommendera alla regioner att godkänna och underteckna överenskommelsen om mobilitetsstöd till folkhögskolor. Mobilitetsstödet stödjer de folkhögskolor som tar emot från det avsändandet länet. Då det är kulturnämnden som finansierar Region Stockholms mobilitetsstöd har regionstyrelsen inför beslut begärt om kulturnämndens yttrande.

Beslutsunderlag

Föreliggande tjänsteutlåtande 2021/1207
Remiss – Rekommendation gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor
Rekommendation gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor
Remissvar tjänsteutlåtande 2021/510
Administrativ hantering kostnadsbeskrivning Folkbildningsrådet

Yrkanden

Ordföranden yrkar bifall till koalitionens förslag till beslut, bilaga.
Ledamot Ann Mari Engel (V) yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag till beslut, bilaga.
Ledamot Tara Twana (S) yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag till beslut, bilaga.
Ledamot Leonid Yurkovskiy (SD) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Propositionsordning

Ordföranden frågar på vart och ett av framställda yrkanden och finner att kulturnämnden beslutar i enlighet med koalitionens förslag till beslut.

Beslut

1. Regionstyrelsen rekommenderas att, med ovanstående förbehåll om möjlighet till omförhandling, underteckna SKR:s överenskommelse om mobilitetsstöd för folkhögskolor
2. Beslutet tas med omedelbar justering

Reservation

Ledamot Leonid Yurkovskiy (SD) att Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet.

Expedieras till

Regionstyrelsen

Bilaga

Administrativ hantering - kostnadsbeskrivning från Folkbildningsrådet

Folkbildningsrådet har beräknat den administrativa kostnaden till 700 000 kr per år.

Vid beräkning av kostnad per deltagare utgår Folkbildningsrådet ifrån antal deltagare som folkhögskolorna år 2019 rapporterade som underlag för mobilitetsstöd från regionerna.

En viss justering nedåt har gjorts.

Givet att antalet deltagare i mobilitet kommer att vara ungefär lika många kommande år beräknas en administrativ avgift på 50 kr per administrerad deltagare och termin.

Det vill säga 100 kr per deltagare på helåret.

Om antalet deltagare minskar behöver den administrativa avgiften höjas något så att Folkbildningsrådet får täckning för sina kostnader. Om Folkbildningsrådets omkostnader däremot blir mindre än beräknat så minskas avgiften på motsvarande sätt.

Region Stockholm

Kulturnämnden FÖRSLAG TILL BESLUT 2021-12-15

Liberalerna
Miljöpartiet
Moderaterna
Centerpartiet
Kristdemokraterna

Remissvar – Rekommendationer gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor

Angående Rekommendation gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor

Folkhögskolorna har en stor betydelse för det livslånga lärandet. Koalitionen har under mandatperioden arbetat kontinuerligt med dessa frågor och bland annat tagit fram en ny folkbildningsstrategi. Vi har också engagerat oss i frågan om mobilitetsersättningen där den administrativa hanteringen varit onödigt betungande. Det är välkommet med en nationell kraftsamling för folkhögskolorna som riktar fokus mot verksamheterna och effektiv användning av skattemedlen. Folkhögskolorna både inom och utom länet behöver en långsiktig och tydlig finansiering.

De budgetkonsekvenser som kulturförvaltningen redovisar för nämndens verksamhet är omfattande. Eventuella kostnadsökningar som följer av SKR:s förslag till överenskommelse måste beaktas i kommande budgetprocesser i regionen för att möjliggöra att kulturnämndens övriga verksamheter kan värnas. Den kostnadsökning som tillkommer redan under nästa år bör finansieras med centrala medel, för att säkerställa att den anslagsökning som tillkommit kulturnämnden för budgetåret 2022 kan gå till återstartssatsningar efter pandemin, vilket också är Regionfullmäktiges beslut.

I kulturförvaltningens utlåtande lyfts särskilt behovet av att utvärdera och eventuellt omförhandla avtalet efter förslagsvis fyra års tid. Region Stockholms främsta ansvar är gentemot våra länsinvånare och det måste ytterst vara i deras intresse som Region Stockholm agerar. Därför bör en utvärdering av avtalets konsekvenser göras, i enlighet med förvaltningens utlåtande, och om det är påkallat ska avtalet vara öppet för omförhandling senast om fyra år.

<u>Kulturnämnden föreslås därför besluta:</u>

Regionstyrelsen rekommenderas att, med ovanstående förbehåll om möjlighet till omförhandling, underteckna SKR:s överenskommelse om mobilitetsstöd för folkhögskolor

Beslutet tas med omedelbar justering

Kulturnämnden

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

FÖRSLAG TILL BESLUT
2021-12-15
Ärende 17
KN 2021/1207

Remissvar – Rekommendation gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor

Socialdemokraterna är positiva till en överenskommelse om mobilitetsstöd till folkhögskolor. Vi tycker det är viktigt att främja folkbildning och att samma möjlighet ges oavsett var i landet man bor.

Region Stockholm är sämst i klassen och har en väldigt låg ersättning, och det duger inte. Vi socialdemokrater vill att stödet till folkhögskolor ska öka, på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt.

Vi är glada att SKR nu presenterar ett förslag som skulle öka jämlikheten och gynna folkhögskolornas verksamhet.

Därför yrkar vi

Att kulturnämnden rekommenderar regionstyrelsen att underteckna överenskommelsen

Region Stockholm

FÖRSLAG TILL BESLUT
2021-12-15

KN 2021/1207

Kulturnämnden
Ärende 17

VÄNSTERPARTIET

Remissvar – Rekommendation gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor

Vi i Vänsterpartiet anser att Region Stockholm bör godkänna och underteckna överenskommelsen om mobilitetsstöd till folkhögskolor.

Folkhögskolorna har en allt viktigare uppgift i dagens samhälle och regionen har ett stort ansvar för medfinansieringen av dem. Deras roll tydliggörs och understryks i det förslag till folkbildningsstrategi som kommer att behandlas av regionfullmäktige inom kort.

Mobilitetsstödet är en viktig del där regionen sedan länge underskridit den nationellt rekommenderade nivån för stödet.

SKR har nu tagit fram ett förslag till överenskommelse i samråd med regionerna. Där föreslås en uppräkning av stödet till en gemensam rekommenderad nivå, med en trappa för succesiv infasning för de regioner som idag inte följer rekommendationerna.

Vi anser att det vore skamligt om Sveriges största och rikaste region inte kan ställa sig bakom denna överenskommelse. Det är den politiska majoritets skyldighet att genom budgeten garantera tillräcklig finansiering.

Med hänvisning till ovanstående föreslås kulturnämnden besluta

att rekommendera regionstyrelsen att underteckna överenskommelsen

Region Stockholm

Kulturförvaltningen
Förvaltningschef

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-11-01

Diarienummer:
KN 2021/1207

Handläggare:
Eva Bergquist

Remissvar – Rekommendation gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor

Ärendebeskrivning

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har vid sitt sammanträde den 15 oktober 2021 beslutat att rekommendera alla regioner att godkänna och underteckna överenskommelsen om mobilitetsstöd till folkhögskolor. Mobilitetsstödet stödjer de folkhögskolor som tar emot från det avsändandet länet. Då det är kulturnämnden som finansierar Region Stockholms mobilitetsstöd har regionstyrelsen inför beslut begärt om kulturnämndens yttrande.

Beslutsunderlag

Föreliggande tjänsteutlåtande 2021/1207
Remiss – Rekommendation gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor
Rekommendation gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor
Remissvar tjänsteutlåtande 2021/510
Administrativ hantering kostnadsbeskrivning Folkbildningsrådet

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar följande.

1. Kulturnämnden beslutar att anta förslaget till yttrande och inte rekommendera kulturnämnden att rekommendera regionstyrelsen att underteckna överenskommelsen.
2. Paragrafen justeras omedelbart

Kulturförvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

I ärendet beskriver kulturförvaltningen de konsekvenser som undertecknandet av SKR:s rekommendation avseende hanteringen av mobilitetsstödet kommer att innebära för Region Stockholm. Förvaltningen har i sitt tidigare remissvar (KN 2021/510) instämt i behovet av en reformering av stödets utformning och fördelen med en nationell samstämmighet i hanteringen av mobilitetsstödet men samtidigt pekat på de utmaningar som följer av ett indexuppräknat

Bilagor: Remiss – Rekommendation gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor, Rekommendation gällande överenskommelse för mobilitetsstöd för folkhögskolor, Administrativ hantering kostnadsbeskrivning Folkbildningsrådet

rättighetsbaserat system. Kulturförvaltningen bedömer att överenskommelsens ekonomiska konsekvenser utifrån remissversionen nu senarelagda införande sannolikt kommer att kunna hanteras inom ram för 2022 men menar fortsatt att konsekvenserna för de efterföljande åren 2023 – 2026 kommer att påverka kulturnämndens övriga stöd negativt. Efter 2026, då Region Stockholms ersättning för deltagarveckor enligt förslaget ska ligga i paritet med andra regioner innebär indexuppräkningen en kostnad motsvarande 2 – 3 miljoner kronor årligen. Förvaltningen har i sitt budgetarbete tagit viss höjd för att det fr o m höstterminen 2022 inte kommer att finnas något anslagstak för mobilitetsstödet samtidigt som stödets föreslagna konstruktion innebär att kostnaderna är svåra att prognosticera.

Förvaltningen har i sitt yttrande valt att behandla de inomläns rörelsedrivna folkhögskolorna enligt samma modell som SKR föreslår för mobilitetsstödet.

Bakgrund

Bakgrunden till förslaget om överenskommelse är regionernas medfinansiering av folkhögskolorna som utbildningsform, rörelsedrivna eller regionägda, och det s.k. mobilitetsstöd som regionerna betalar för utomlänsstudier på folkhögskola av elever från det egna länet. Utbudet av profiler och inriktningar skiljer sig mellan regioner och genom stödet ges deltagare tillgång till ökade valmöjligheter. SKR menar att överenskommelsen syftar till ett mobilitetsstöd till folkhögskolorna som ska vara rimligt, enkelt och hållbart över tid samt ge regionerna en ökad förutsägbarhet.
Det har under en längre tid funnits kritik dels mot att den administrativa hanteringen av mobilitetsstödet varit för omfattande, dels för att regioner – däribland Region Stockholm – inte följt de rekommenderade schablonersättningarna vilket i sin tur, enligt en reciprocitetsprincip, inneburit att allt färre folkhögskolor kompenserats i enlighet med rekommendationen.

Förslaget till överenskommelse innebär att den rekommenderade nivån för mobilitetsstöd kvarstår vid 400 kronor per deltagarvecka men räknas upp årligen med LPIK exklusive läkemedel. En trappa föreslås för de regioner som idag inte använder sig av SKR: s rekommenderade belopp för en successiv infasning under 5 år. Som nämnts är Region Stockholm en av de regioner som inte följer SKRs rekommenderade belopp. Samtidigt kan det vara värt att nämna att Region Stockholm i absoluta termer är en av de regioner som bidrar mest till folkhögskolorna, Västra Götaland undantaget.

Tabell 1: SKR:s förslag till infasning

	Införande-rabatt om 285 kr eller lägre 2021	Införande-rabatt om 286-310 kr 2021	Införande-rabatt om 311-340 kr 2021	Införande-rabatt om 341-370 kr 2021	Prognos uppräknat mobilitets-stöd	Prognos 285 kr eller lägre	Prognos 286-310 kr	Prognos 311-340 kr	Prognos 341-370
2021					400				
2022	-120	-90	-60	-30	408	288	318	348	378
2023	-90	-60	-30	0	418	328	358	388	418
2024	-60	-30	0	0	430	370	400	430	430
2025	-30	0	0	0	440	410	440	440	440
2026	0	0	0	0	455	455	455	455	455

Kulturnämndens stöd till folkhögskolor består både i ett mobilitetsstöd om 15,4 miljoner kronor för 2021 enligt nedan men också av ett direkt stöd om 43, 5 miljoner kronor för 2021 till de 29 rörelsefolkhögskolor som har sitt säte i Stockholms län. Under 2018 studerade i Stockholms län 11 000 elever vid folkhögskola varav 8 400 var mantalsskrivna i Stockholm.

Den ersättning som betalats ut per deltagarvecka till skolorna har varierat mellan åren beroende på hur många veckor skolorna slutligen genomför i förhållande till det givna anslaget i budget för stödet. Ersättningen per deltagarvecka har kunnat variera mellan mobilitetsstödet och de rörelsedrivna folkhögskolorna inom länet. För vårterminen 2021 uppgick ersättningen till 282 kronor per deltagarvecka, och för höstterminenen 2021 är ersättningen ännu inte fastställd. Variationerna beror på att anslaget delas upp för att täcka både vårtermin och hösttermin. Beloppet har därefter dividerats med antalet utförda deltagarveckor som i sig varierar.

Överväganden

I sina överväganden har kulturförvaltningen balanserat fördelarna med en interregional överenskommelse och minskade administrativa arbetsinsatser med utmaningarna i hanteringen av ett indexuppräknat rättighetsbaserat stöd som därmed kommer att skilja sig från kulturnämndens övriga stöd. En särskild utmaning för Region Stockholm är även infasningen till den generella nivån. Givet den kunskap förvaltningen har om nämndens anslagsuppräkning under kommande år och de stora behov som föreligger även inom andra områden, kan förvaltningen inte rekommendera nämnden att rekommendera regionstyrelsen att ställa sig bakom överenskommelsen.

En nationell och interregional överenskommelse skapar stabilitet för folkhögskolorna vilket är positivt. Det faktum att ett fåtal regioner – däribland Region Stockholm - idag inte följer SKR:s rekommenderade ersättningsnivåer avseende mobilitetsstödet bidrar till oklara planeringshorisonter för alla folkhögskolor då en s.k. reciprocitetsprincip tillämpas. Denna innebär att avsändande läns nivåer tillämpas när elever från det mottagande länet finansierar deltagarveckor för elever som studerar vid folkhögskolor i Stockholms län. En för hela landet likaprincip skulle därmed gynna de rörelsedrivna folkhögskolorna i Stockholms län.

Överenskommelsen innebär vidare en förenklad administrativ hantering vilket också är positivt. Folkbildningsrådet ska enligt förslaget framöver bistå folkhögskolor och regioner med det administrativa arbetet kring mobilitetsstödet och ge regionerna erforderliga underlag. Modellen bygger på att skolorna rapporterar genomförd verksamhet till SCB och att Folkbildningsrådet beställer en tilläggsleverans från densamma. Regionerna ersätter Folkbildningsrådet för kostnaderna med 0,7 miljoner kronor. Kulturförvaltningen har under lång tid problematiserat den omfattande administrativa hanteringen och ser positivt på förslaget om den förenklade administrativa hanteringen.

Samtidigt innebär SKR:s förslag till överenskommelse att kulturnämndens kostnader för folkhögskolor som består både av mobilitetsstödet och ersättningen för deltagarveckor till rörelsefolkhögskolorna i Stockholms län ökar kraftigt. Anslaget ökar från 2021 års nivåer på 59 miljoner kronor till 97,3 miljoner kronor år 2026. Ökningen om närmare 40 miljoner kronor bygger förvisso på att ersättningsnivåerna gällande studier vid andra läns folkhögskolor som SKR:s förslag till överenskommelse gäller, också ska gälla för studier inom länets folkhögskolor. Ökningen av endast mobilitetsstödet – dvs för studier utanför Stockholms län - skulle innebära en prognosticerad

kostnad om 24,5 miljoner kronor 2026, dvs en ökning med 9 miljoner kronor i förhållande till de 15,6 miljoner kronor som avsattes för 2021. Kulturförvaltningen menar att en negativ särbehandling av de inomläns folkhögskolorna rimmar illa med Region Stockholms regionala utvecklingsuppdrag, den Regionala kulturstrategin och den kommande Folkbildningsstrategin.

Tabellerna nedan visar på alternativa kostnader för Region Stockholm. Tabell 2 redovisar alternativet där kostnaden för deltagarvecka för år 2021 ligger på 285 kronor eller lägre. Tabell 3 redovisar alternativet där kostnaden för deltagarvecka för år 2021 ligger mellan 286 och 310 kronor. Region Stockholms ersättning för deltagarvecka för höstterminen 2021 är ännu inte fastställd. Beloppet fastställs under senare delen av december månad när rapportering från folkhögskolorna inkommit.

Tabell 2: Kostnader för Region Stockholm 285 kr eller lägre

År	2022	2023	2024	2025	2026
Ersättning per deltagarvecka	282/289/288	328	370	410	455
Ökning mobilitetsstöd per år	175 799	1 224 521	2 265 480	2 157 600	2 427 300
Beräknat mobilitetstöd per år	16 467 799	17 692 320	19 957 800	22 115 400	24 542 700
Ökning inomlänsstöd per år	-49 351	6 308 535	6 666 575	6 445 471	6 835 635
Beräknat inomlänsstöd per år	46 139 649	52 448 184	59 164 110	65 560 230	72 755 865
Ökning mobilitetsstöd och inomlänsstöd per år	126 448	7 533 056	8 932 055	8 603 071	9 262 935
Procentuell ökning mobilitetsstöd per år	1,1%	7,4%	12,8%	10,8%	11,0%
Procentuell ökning inomlänsstöd per år	-0,1%	13,7%	12,7%	10,9%	10,4%

Tabell 3: Kostnader för Region Stockholm mellan 286 och 310 kr

År	2022	2023	2024	2025	2026
Ersättning per deltagarvecka	282/289/318	358	400	440	455
Ökning mobilitetsstöd per år	988 679	2 029 841	2 265 480	2 157 600	809 100
Beräknat mobilitetstöd per år	17 280 679	19 310 520	21 576 000	23 733 600	24 542 700
Ökning inomlänsstöd per år	2 120 189	8 936 085	6 715 928	6 396 118	2 398 545
Beräknat inomlänsstöd per år	48 309 189	57 245 274	63 961 200	70 357 320	72 755 865
Ökning mobilitetsstöd och inomlänsstöd per år	3 108 868	10 965 926	8 981 408	8 553 718	3 207 645
Procentuell ökning mobilitetsstöd per år	6,1%	11,7%	11,7%	10,0%	3,4%
Procentuell ökning inomlänsstöd per år	4,6%	18,5%	11,7%	10,0%	3,4%

Region Stockholm har under senare år haft ett fast årligt anslag till de olika formerna av stöd till folkhögskolor som antagits av nämnden. Modellen har å ena sidan värnat fullmäktiges resultatkrav och varit viktig för kulturnämndens budgetarbete men å andra sidan medfört en osäker finansieringsnivå av deltagarveckor både inom och utanför länet då nämnden hanterat studier vid samtliga folkhögskolor enligt samma principer. Modellen som nu föreslås i SKR:s överenskommelse innebär att stödet i stället blir rättighetsbaserat, det vill säga utan tak. Som ovan menar kulturförvaltningen att en negativ särbehandling av de inomläns folkhögskolorna rimmar illa med Region Stockholms regionala utvecklingsuppdrag, den Regionala kulturstrategin och den kommande Folkbildningsstrategin. Då förvaltningen kan visa att antalet elever från länet som studerar vid folkhögskolor varierar, försvåras nämndens budgetarbete och en osäkerhetsfaktor införs som behöver tas höjd för. Till skillnad från exempelvis gymnasiestudier är studier vid folkhögskolor svårare att prognosticera då målgruppen inte endast utgörs av en given ålderskategori. Enligt förslaget kommer antalet deltagarveckor för föregående års hösttermins studier finnas tillgängliga först i mars vilket är efter att nämnden tagit beslut om årsbokslut.

Därutöver föreslås att stödet till folkhögskolor årligen indexuppräknas med LPIK exklusive läkemedel, som är en sammanvägning av pris- och löneökningar. Här vill kulturförvaltningen påminna om att inga av dess övriga stöd – till kulturaktörer, till studieförbund, till föreningslivet på distriktsnivå – omfattas av en automatisk indexuppräkning. Undantaget är stödet till Konserthuset som regleras i avtal och hittills har inneburit årliga varierande uppräkningar; dessa avtal är dock mandatperiodsbundna. Utan årliga justeringar, och givet förvaltningens årliga kostnadsökningar om ca 2,5 miljoner kronor, exklusive Konserthusets uppräkningar, innebär en indexuppräkning av ett stöd med automatik en urholkning av övriga stöd. År 2026 ska enligt tabell 1 ovan samtliga regioner ha fasat på en gemensam ersättning per deltagarvecka à 455 kronor. En indexuppräkning av Region Stockholms stöd på 97, 3 miljoner kronor – tabell 2 och 3 – motsvarar en ökad kostnad med ca 2,5 miljoner kronor enligt LPIK, exklusive läkemedel. I stället som för 2021 inbyggda kostnadsuppräkningar med 5,5 miljoner kronor (avtal Konserthuset samt pris- och löneuppräkning) blir den inbyggda kostnadsuppräkningen – allt annat lika – 8 miljoner kronor. Med andra ord förutsätts en årlig ökning av kulturnämndens anslag med minst 8 miljoner kronor för att övriga stöd inte ska urholkas; ett behov av justering av övriga stöd i positiv riktning skulle därmed innebära att kulturnämndens anslag behöver öka än mer.

I nuläget erhåller kulturförvaltningen, efter återsökning, ett statsbidrag för utebliven moms på 6 procent av den totalt utbetalda ersättningen. Statsbidrag ökar ersättningen till folkhögskolorna. I framräkningen av den ekonomiska konsekvensen ovan har det inte tagits hänsyn till ersättningen. Denna fråga har aktualiserats till Folkbildningsrådet och Skatteverket.

Överenskommelsen syftar som beskrivits ovan till långsiktighet och tydligare planeringshorisonter. Av överenskommelsen framgår att om staten förändrar volymerna av folkhögskoleplatser med ca 10 procent av volymen kan överenskommelsen behöva omförhandlas. Kulturförvaltningen menar att en utvärdering av överenskommelsen behöver ske oavsett, förslagsvis efter fyra år.

Sammanfattningsvis kan kulturförvaltningen utifrån den kunskap den har om kulturnämndens anslag efter 2023 och de konsekvenser för övriga stöd som beskrivits ovan inte rekommendera kulturnämnden att rekommendera regionstyrelsen att underteckna överenskommelsen.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

SKR:s förslag kan komma att innebära avsevärda ekonomiska konsekvenser för kulturnämnden. Se tabell ovan inklusive kommentarer. Förvaltningens förslag till beslut har tagit hänsyn till dessa konsekvenser.

Beslutsexpediering
Regionstyrelsen

Eva Bergquist
Förvaltningschef